

Efteråret 2018

Selma Falck

Der er nogen, der råber.

Det er hende selv, men hun fanger ikke ordene. Øjnene vil ikke åbne sig, og hjernen er tom. Der er kun et tæt, uigennemtrængeligt mørke, sejt, eller måske snarere blødt som løst sammenpresset vat. Vat er et ord, hun husker.

Hun leder efter sit eget navn derinde. Efter hvem hun er, og hvor hun befinder sig. Sekunderne går, minutterne, det er umuligt at vide, det eneste, hun fornemmer, er, at tiden findes. Den går. Tiden går, og hun fryser, selv om hun genkender lyden af et knitrende bål.

Stadig mørkt, hun drejer hovedet, og igennem øjenlågene opfatter hun noget flakkende, rødt. Noget brænder, og nu kan hun lugte det, brændt fyrretræ.

Hun bliver grebet af panik.

Den stiger op fra underlivet. Adrenalin pumper rundt i kroppen. Hun tager sig til skridtet, hun har ikke noget tøj på, hun fryser, det svider i halsen, noget brænder, men om hun så fik en million, ville hun ikke kunne åbne øjnene.

– Selma, hvisker hun pludselig. – Jeg er Selma Falck.

Foråret 2018

Mødet

– Det er på tide. Det er vores pligt!

Det var Tryggve Mejer, som skar igennem. Han strøg sig med begge hænder gennem håret og slog derefter håndfladerne i bordet. Klasket blev temmelig svagt, som om han fortrød sit udbrud i sidste øjeblik.

– Nej, lød en pibende stemme. – Ikke endnu. Måske aldrig.

Oldingen sad for bordenden. Han vejede kun det halve af, hvad han havde gjort under krigen. Der var ikke længe til, at han havde tilbagelagt et helt århundrede på jorden, og stemmen var næsten uhørlig, da han rømmede sig og fortsatte:

– Det var ikke den slags, vi havde i tankerne. Det er ikke vores kamp.

De fire andre omkring bordet, tre mænd og en kvinde, sagde ikke noget.

Der opstod en tung, støvet stilhed.

Oldingen lagde hænderne på skrinet foran sig. Fingrene var tynde, og de gule negle skrattede mod træet, da han til sidst trak skrinet helt ind til sig og med et næsten uhørligt suk løftede det ned på skødet. Cedertræsæsken var ikke meget større end en skotøjsæske, og alle de tilstedeværende vidste nogenlunde, hvad den indeholdt. Den var ikke tung. Alligevel fortrak det rynkede ansigt sig i en grimasse, som om kraftanstrengelsen var for stor. Manden hævdede igen blikket og lod det feje bordet rundt.

Engang havde hans øjne været himmelblå. Nu var det højre angrebet af stær, hele øjeæblet var gråt. Farven i venstre iris var også falmet med årene, som om det meste af den blå farve var sluppet op. Alligevel var der stadig styrke i blikket, han vidste

godt, at det var ham, der bestemte. Det var stadig ham, der kunne give ordrer til personerne omkring det blankpolerede bord, så længe han havde tankens kraft.

Og det havde han.

Ellev Trasop hed manden, og han var født den 11. november 1918.

Dregebarnet var kommet sammen med freden.

Ved femtiden om morgenen, mens han kæmpede sig ud i verden på Rigshospitalet i Norge, blev en våbenhvile underskrevet i en togvogn i den franske by Compiègne. Godt seks timer senere, den ellefte i ellefte klokken elleve minutter over elleve, var historiens hidtil værste krig forbi.

– Fred, sagde Ellev stille. – Det er freden, vi skal beskytte.

– Freden, gentog Tryggve og nikkede. – Netop. Fred, frihed og demokrati. Det er det, vi skal beskytte.

Han greb om bordpladen med begge hænder.

– Kan du ikke se, hvad det er, der sker, Ellev? Ser du ikke, at alting går i opløsning? Indser du ikke, at respekten for hele grundlaget for ...

– Mødet er hævet, afbrød oldingen. – Beslutningen er taget. Du er justitsminister, Tryggve. Du af alle burde vide, hvilke regler vi er bundet af. Det var ikke denne trussel, vi skulle bekæmpe. Ikke alt ... dette. Dette som kun var ...

Hånden viftede ligesom resten af sætningen væk. Signalet fik samtidig den indtil nu næsten usynlige, sortklædte kvinde ved døren til at trippe lydløst over gulvet hen til ham. Med kyndige bevægelser løsnede hun kørestolens bremses og skubbede træskrinet længere ind på Ellevs skød.

– I hører fra mig inden sommer, mumlede han, idet han blev rullet hen mod fløjddørene ind til sit forhadte soveværelse, hvor han måtte tilbringe mere og mere af sin tid. – Hvis jeg er i live.

Han vidste, at det sidste kunne ingen af dem høre.

Mina Mejer Selmer

– Du kan virkelig ikke fortsætte på den måde.

Minas far stod i døren. Hun så op, han så træet ud. Strøg sig gennem håret med en opgivende gestus, fuldstændig ligesom når hendes mor havde været allermest urimelig.

– Jeg forstår selvfølgelig godt, at det her har været hårdt, sagde han.

Mina svarede ikke.

– Ingeborg var jo syg, lille skat. Meget syg.

– Hun var præcis lige så gammel som mig, far.

Hendes far lagde armene over kors og lænede sin skulder mod dørkarmen. Han havde taget på, bemærkede hun. Maven hang ud over livremmen, som var strammet for meget. Ansigtet var blegt, selv om det havde været sol og sommer i snart to uger.

Men nu var der jo heller ikke ret meget sol på kontoret. Eller i de sorte biler. Eller i Stortinget eller i flyene eller ved møderne. Eller i sengen, han som regel kastede sig hovedkulds ned i, længe inden hun selv overhovedet havde tænkt på at gå i seng.

– Unge mennesker bliver også syge, sagde han lavmælt. – Selv små børn får kræft og dør. Ulykker sker. Sådan er livet. Desværre.

Mina scrollede over mobilskærmen med en tommelfinger.

– Hun havde ikke kræft, mumlede hun.

– Nej.

– Ingeborg var rask for et år siden.

– Ja. Og så blev hun syg. Den slags sker.

– Hun blev mobbet til døde.

Han kneb øjnene sammen.

– Nu dramatiserer du.

– Det ved du ikke en skid om.

– Jo. Politiet har kigget på sagen, og Ingeborg blev ikke udsat for mere end alle andre i det her land, desværre ...

– Ingeborg kunne bare ikke tåle det, afbrød hun. – Var det måske dig, der kendte hende? Var det dig, der skulle trøste hende?

– Ja. Jeg kendte da Ingeborg udmærket. Selvfølgelig ikke så

godt som dig, men hun var din allerbedste veninde, så selvfølgelig kendte jeg hende. Det var frygtelig sørgeligt, at hun døde, men nu er der gået seks uger siden bisættelsen, og du må ligesom se at ...

– Komme over det? Komme over Ingeborg?

Hun ville ikke græde. Ville ikke. Bøjede hovedet og tog lynhurtigt en hånd op for øjnene, som en magisk besværgelse for at standse tårerne. Hun fremtvang et smil og så op igen.

Hendes far så meget træt ud. Endnu mere nu end da han kom ind for få minutter siden.

Han slog let med hovedet ind mod stuen.

– Skal vi spille et eller andet? Skak? Kort?

Mina rystede på hovedet og satte tommelfingeren på displayet.

– Tryggve Mejer er landsforræder, læste hun. – Han står forrest i køen, når Folket ...

Hun så op.

– De er begyndt at skrive folket med stort F. Som om det var en klan eller sådan noget.

– Lad være, sagde han og trådte et skridt ind i værelset. – Du må holde op med det der. Læg den væk.

Hun smed telefonen fra sig på dynen. Han kom nærmere. Satte sig på sengen. Mina trak fødderne op og holdt om sine knæ. Faderen lugtede af aften. Daggammel stress og lidt af den gelé, han gned i håret hver eneste morgen, og som blev en lille smule harsk i løbet af en arbejdsdag.

– Du er 16 år, sagde han. – Du burde ikke tage dig af den slags skriverier.

– De truer med at slå dig ihjel.

– Du skal ikke gå ind på den slags netsider. Skide være med dem. De gør mere, end de bider. Meget mere. Seje bag tastaturet, feje kujoner, så snart de bliver konfronteret med deres svineri.

– Hver dag, far. Overalt. Hele tiden. Og ikke bare ...

Nej.

Det skulle hendes far ikke vide. Han havde ikke brug for at vide mere. Han var 34 år ældre end hende, men somme tider havde hun alligevel en følelse af at skulle passe på ham.

At hun i virkeligheden var den eneste, der kunne passe på ham.

– Det er bare en fase, sagde han stille. – Menneskeheden må vænne sig til internettet. Det skal jeres generation sørge for. I som er vokset op med alle disse muligheder.

Hans blik vandrede fra MacBook'en på skrivebordet til iPad'en på natbordet og standsede ved mobilen.

– Jeg har tillid til dig og dine jævnaldrende, sagde han roligt og lagde en hånd på hendes ryg. – I vil lære at forstå begrænsningerne. Normerne. Der vil med tiden komme acceptable regler.

Mina svarede ikke.

– Kom, hviskede han og tog fat om hendes nakke. – Lad os finde på noget. Og bagefter går vi i seng. Vi skal tidligt op.

– Ikke jeg, sagde Mina.

– Skal du ikke med? Det er nationaldagen! Jeg skal holde tale ved ...

Mina løftede ansigtet og så på ham. Længe og i tavshed. Hvis hun ikke gav op, men blev ved med at fastholde hans blik, ville det vige. Sådan som det altid gjorde. Sådan som hun altid, af en grund, hun hidtil aldrig havde forstået, med et langt blik kunne få ham til at nikke og gå sin vej.

Hendes far nikkede og gik.

Efterår

Branden

Selma Falck huskede sit eget navn. Det var stadig umuligt at åbne øjnene.

Brandlugten var mere skarp nu.

Hun frøs stadig, men måske kun på den ene side. Hun prøvede at vælte sig i den retning, varmen kom fra, men det gjorde ondt i hele kroppen, så hun ombestemte sig. Hun var nødt til at kunne se først.

De øjne måtte åbnes, men de ville ikke.

Hun strakte kroppen, så meget det var muligt. Løftede højre arm. Det gik. Førte hånden op til det ene øje og tvang det op med tommel- og pegefingeren. Det var hævet og ømt, men det forblev åbent. Hun gentog processen med det andet øje.

Stirrede lige op. Loftet var af ubehandlet fyrretræ. Gammelt og gult med et flakkende, rødt skær fra noget, der måtte være en pejs. Hun satte sig langsomt op, samtidig med at hun prøvede at mærke efter, om al denne smerte skyldtes, at hun var kommet alvorligt til skade. Om hun havde brækket noget. Eller var forbrændt; røgen fra pejsen rev mere og mere i næsen. Hun var kommet helt op at sidde, da hun endelig formåede at dreje hovedet. Der var ikke noget alvorligt ødelagt i hendes krop. Hun var bare mørbanket, øm og forslået som efter en uendelig håndboldkamp i helvede, og hun kunne ikke regne ud, hvorfor hun var nøgen.

Det var ikke et pejsebål, der brændte.

Det var hele den ene væg.

Hun sad i en spartansk udstyret fjeldhytte i en stue, som var knap 20 kvadratmeter stor. Møblerne kunne ikke have været

udskiftet siden 60'erne. De var alle sammen af fyrretræ, rampo-
nerede og med ternet betræk. Vinduerne havde af en eller anden
grund ingen gardiner. På ydersiden af dem var det bælgmørkt.
Flammerne slikkede op ad væggen ikke mere end tre meter fra
hende, og hun kom nu hurtigere op at stå, end smerterne egent-
lig tillod. Hun stønnede, da hun stod oprejst, vakkende og usik-
kert, mens hun prøvede at få sin hjerne til at forstå, hvor hun var.

Hvorfor hun var der.

Det måtte vente.

Midt på den brændende væg var der et åbent ildsted. Et bål var
brændt ned til en stor dyng rødglødende kul i den dybe åbning.
Kullet lå ikke inderst ved smedjærnspladerne, som det burde.
Hele pejsen var fuld, og en bred sti af stadig flammende brænde
var bygget ud fra pejsen, og det slikkede allerede flere meter op
ad træværket. Da Selma så op, kunne hun se, at det drejede sig
om sekunder, før også loftet begyndte at brænde. En isnende
smerte skar op gennem lårene til lænden, idet hun trådte et par
skridt baglæns.

Brandslukker, tænkte hun.

Hun vaklede hen imod den eneste dør i rummet. Den var
lukket, men ikke låst, og førte ud til en lang, smal gang. Der lug-
tede af støv og ælde, og der var ikke andet lys end ilden i det
andet rum.

Der var ingen lyskontakt. Fra loftet hang en petroleumslampe
over noget, hun formodede var en udgangsdør for enden af gangen.

Der var ikke indlagt el i hytten.

Brandslukker, huskede hun så og følte et chok ved tanken om,
at hytter uden strøm som regel også var uden vand.

Selma kunne ikke huske, hvad dato det var.

Ikke engang hvilken årstid.

I den venstre væg var der to små døre. Hun åbnede den første.

Et køkken. Lillebitte med et køkkenbord, to skabe og et vand-
fad på en krog. Lige inden for døren stod et sort komfur.

Det var koldt.

Her var ingen brandslukker.

Ilden var begyndt at knitre. Lyden blev stærkere og stærkere. Hun løb ud af det ældgamle køkken og åbnede den næste dør. Dette rum var en anelse større. En køjeseng optog det meste af pladsen. Selma mente at kunne se, at underkøjen var redt op, selv om der var næsten helt mørkt derinde. Der var ikke noget sengetøj i overkøjen. Bag døren stod et skab. Det var tomt, kunne hun mærke, da hun stak hånden ind i det mørke hul.

Branden brølede nu inde i stuen.

Selma indså, at hun ikke ville finde nogen ildslukker her. Efter en pludselig indskydelse greb hun dynen, tog den med sig og løb tilbage til flammerne.

Ilden havde nu også fat i loftet. Og i endnu en væg. Der væltede en tyk, sort røg op af indmaden i en toppers sofa i nærheden af pejsen.

Det var for sent. Branden kunne ikke slukkes, i hvert fald ikke med en dyne. Hun måtte ud. I samme øjeblik hun tog beslutningen, fik hun øje på tasken, hendes egen knaldgule sportstaske med The North Face-logoet. Sådan en havde hun i hvert fald. Hendes tøj lå kastet hen over den, så hun nu. Hun løftede dynen op foran sig og gik frem mod flammerne, men efter få skridt brasede væggen sammen, og gløder og hede væltede ned mod hende. Hun kastede instinktivt dynen fremad som beskyttelse imod heden, som nu var så intens, at hun uden at tænke begyndte at vakle ud mod gangen. Da hun nåede døren, vendte hun sig om en sidste gang.

Hendes tøj brændte. Tasken brændte.

Hele hytten ville snart være omspændt af flammer, og hun var stadig nøgen.

Hun kunne ikke huske, at hun havde set noget brugbart i køkkenet, og havde ikke tid til at tjekke. I soveværelset rev hun lagnet af, løb ud i gangen og greb fat i håndtaget på yderdøren. Det var af massivt messing og stadig koldt.

Døren rokkede sig ikke.

Hun flåede gentagne gange hårdt i metallet. Og pludselig gik døren op, den havde alligevel ikke været låst.

Hun var ude.

Hun trak vejret i voldsomme stød, da hun stak fødderne i et par gummistøvler, som stod på stentrappen, og løb væk fra den brændende hytte.

Da hun var på sikker afstand, vendte hun sig om.

Hele den lille hytte var omspændt af flammer.

Det var iskoldt og måtte være aften eller nat eller meget tidlig morgen. Halvmånen, som viste sig i små glimt bag drivende skyer, afslørede, at hun var helt alene.

Rundt om hende bredte uendelige vidder sig til alle sider.

Hun befandt sig langt over trægrænsen, måske ikke engang i Norge.

Der var intet lys at se fra andre hytter. Intet genskin fra fjerne bebyggelser. Himlen var gråsort, af og til sås en stjerne, jorden var ujævn klippegrund og lyng.

Hendes krop gjorde ondt.

Benene og ryggen. Maven, armene og hænderne. Da hun prøvede at hylle sig i lagnet og fik fingrene ind i sit ugledede hår, var selv hovedbunden øm og smertende. Selmas tænder klaprede i munden, og hun gik en anelse nærmere branden for at få en smule varme. Hun anede stadig ikke, hvor hun var. Hovedpinen var næsten uudholdelig. Tankerne fór ikke engang rundt derinde, der var simpelthen tomt og mørkt.

– Selma Falck, hviskede hun igen og igen for hvert skridt, hun tog i den rimfrosne lyng. – Jeg er Selma Falck.

Hun tumlede videre over det let skrånende terræn, men standse brat, idet flammerne brød igennem græstaget. En voldsom gnistregn oplyste et kort øjeblik området omkring hende.

Og det var i det øjeblik, hun fik øje på den.

Bilen.

Selmas røde Volvo Amazon 123 GT fra 1966 stod parkeret tæt op ad den mur, som endnu ikke var brasat sammen. Synet fik hende til at standse brat op. Sod og spåner af brændende træværk dryssede ned fra himlen, og hun kunne se, at bilen ville antænde, hvad øjeblik det skulle være.

Hun var åbenbart selv kørt op til dette gudsforladte sted.

Bilen var her, den havde kørt højt op i fjeldet, og så måtte hun også kunne komme hjem igen ved egen kraft.

Selma begyndte at løbe. Lagnet gled af hende, hun styrtede af sted, splitternøgen bortset fra et par gamle gummistøvler, som var alt for store. Hun snublede, sparkede fodtøjet af sig og løb videre. Endnu et brag, en lille eksplosion, og resten af taget styrtede sammen.

Selma løb videre. Hun måtte redde bilen.

Gjorde hun ikke det, ville hun efter al sandsynlighed dø.

Forår

Skrinet

Det var højsommer midt i maj.

Det var stadig ikke mere end otte-ti grader varmt om natten, men også på denne dag var temperaturen steget til et pænt stykke over 20 grader ved middagstid. Tryggve Mejer stod ved stuevinduet i den gamle villa på Terneveien i Hasle og kunne se Oslofjorden glitre nede bag en by, som lå og hvilede sig dagen efter en vellykket, udmattende nationaldag. Den fjerne summen fra trafikken på Grenseveien, som normalt var regelmæssig og hørlig selv med lukkede vinduer, var nu dæmpet, næsten fraværende. Kun med lange mellemrum skramlede en lastvogn forbi og fik krystallerne i den store lysekrone til at klirre. Det var en fredag klemt inde mellem to fridage og derfor en ekstra fridag, hvis man var fræk nok.

Tryggve stod med let spredte ben og hænderne på ryggen og missede mod det skarpe lys. Ude på gårdspladsen var chaufføren fra den sorte bil steget ud og havde stillet sig i skyggen af en stor kastanje. Han tog sig til inderlommen, hvor Tryggve vidste, at han havde en pakke cigaretter. Da han skævede op og fik øje på justitsministeren, smilede han skævt, klappede sig på lommen og lod være.

– Blev det en god dag? lød en knirkende stemme fra kørestolen bag ham. – Vil du have kaffe?

Tryggve vendte sig om.

Smilede.

– Nej tak. Men noget mineralvand ville være dejligt. Og ja. Dagen blev fin. Bortset fra at Mina er i den alder, hvor ...

Han trak let på skuldrene. Gik hen til sofagruppen i midnatsblå brokade og satte sig ned. Ellev Trasop gav plejeren et signal og

blev straks rullet derhen. Et nyt vink fra den magre hånd, og hun forsvandt lige så forbavsende lydløst som altid. Tryggve Mejer skænkede mineralvand i et krystalglas, inden han spørgende hævdede det mod den gamle.

– Ja tak. Hun er 16 nu? Mina?

– Snart 17. Og glødende antinationalist. At fejre grundloven er blevet en vederstyggelighed for hende. Det er første gang, siden hun var to år, at hun ikke har båret nationaldragt den 17. maj.

Sollyset tegnede geometriske figurer i hvidt mod det mørke interiør. Tryggve så missende hen mod den gamle. Han sad midt i alt lyset, og uden at spørge rejste justitsministeren sig brat op og gik hen til det store, sprossede vindue. Gardinerne var tunge, og stoffet følte næsten fedtet mod fingrene, da han trak dem for. Rummet lå nu i halvmørke og var meget mere behageligt.

– Tak, sagde Ellev Trasop og sukkede. – De plejere insisterer altid på lys og luft. Jeg kalder det for gennemtræk, al den udluftning. Og gennemtræk skal man som bekendt vare sig for. Den sol, vi har for tiden, tager desuden den lille rest syn, jeg har tilbage.

En rystende hånd tørrede under næsen, hvorfra en lille dråbe havde truet med at falde, lige siden Tryggve var kommet.

– Politisk engagement hos de unge mennesker er altid af det gode, sagde han. – Uanset hvad. Er hun stadig lige dygtig?

– Hvis du med dygtig mener i skolen, så ja. Hun har taget udvidede kurser i matematik og engelsk i flere år nu. Og så spiller hun håndbold, selv om det ikke er på specielt højt niveau. Går til dans hver torsdag. Og derudover har hun fået et weekendjob som afrydder på en restaurant. Jeg fatter ikke, hvordan hun får tid til det hele. Men det er alderen. Man vil ikke gå glip af noget.

– Og politisk? Er hun stadig lige ivrigt medlem af AUF?

Tryggve svarede ikke.

– Hvordan var din 17. maj? spurgte han i stedet.

– Berit kom på besøg.

– Majoren?

– Ja. Hun er rask pige, Berit. En meget rask pige.

– Hun er ældre end mig. Hvad lavede du ellers?

– Jeg er for gammel til at feste. Faktisk også til at leve.

Ellev sukkede. Blev endnu mindre i stolen. Skuldrene var så smalle og spidse, at der ikke fandtes tøj, der passede ham. Og da slet ikke den slags tøj, han selv insisterede på. Det var kridhvide skjorter med stivede flipper under en mørk blazer til møder og andre begivenheder, hvor han skulle være sammen med mennesker, blåternede flannelsskjorter til hjemmebrug. Begge dele fik ham til at ligne et kasseret fugleskræmsel. Ellev Trasop var ren i tøjet og fik efter alt at dømme en glimrende personlig pleje, men der lugtede alligevel muggent omkring ham. Ikke alene var hans ånde ikke frisk. Det var, som om han allerede var begyndt at dø indefra. En svag dunst af forrådnelse syntes at sive ud gennem den gullige, porøse hud.

– Jeg skal dø, sagde han og sukkede.

– Det skal vi alle.

– Spar mig!

– Det var ikke sådan ment.

– Det betyder, at du skal tage over. Og at du skal afgive nogle løfter til mig.

Tryggve tog en dyb indånding gennem munden og lod den sive langsomt ud gennem næsen.

– Det har vi jo talt igennem, sagde han stille. – For længe siden.

– Nej. Ikke helt. Du kan ikke påbegynde denne ...

Den smalle klo af en hånd viftede ud i luften.

– ... *Furet/vejrbidt*. Denne operation. Det kan du ikke.

Tryggve så undersøgende på den gamle og sagde:

– Vi lever i en farlig tid.

Ellev så op.

– Det ved jeg, sagde han.

Hans øjne var skræmmende. Tryggve prøvede altid at fastholde blikket i det af dem, der stadig fungerede. Det var nu så farveløst, at oldingen mest af alt mindede om en romersk marmorstatue med blinde øjne uden iris.

– Imidlertid er vi et liberalt demokrati, fortsatte Ellev. – Hvilket indebærer et paradoks. Det liberale demokratis største styrke er

også vores største svaghed: Vi må tolerere dem, der forsøger at ødelægge det.

- Netop. Et paradoks. Et dilemma. Som vi snart må få løst.
- Hvis vi løser det, hører vi op med at eksistere.
- Hvis vi ikke løser det, går vi til grunde.
- Nej!

Ellevs stemme gik op i en hæs fistel. Han begyndte at hoste og greb ud efter glasset med mineralvand. Så drak han langsomt og længe. Satte glasset tilbage på sofabordet med hænder, der nu rystede endnu mere.

- Jeg dør snart, sagde han. - Sandsynligvis en af de nærmeste dage. Det er derfor, jeg har bedt dig komme.

Et bornholmerur slog tre slag i et andet værelse. Tryggve blev pludselig overfaldet af et kvalmende ubehag. En buket liljer i en stor vase ved vinduet lugtede tungt og sødt af gammelt blomstervand. Han sank dybt og åbnede munden for at sige noget.

- Med andre ord skal du overtage skrinet, kom den gamle ham i forkøbet. - Og alt hvad det indebærer.

- Men ... du ...

- Jeg mener, det egentlig ville være bedst, hvis Berit tog over. Meget bedre. Hun er tidligere professionel militærperson og udviser en bedre dømmekraft end dig.

- Bedre dømmekraft? Hvad ved du om ...

- Jeg ved alt, hvad der er værd at vide, afbrød den gamle uventet skarpt. - Men at give skrinet til Berit ville være at bryde den gamle pagt mellem din far og mig. Det kan jeg ikke. Det står derhenne. Vil du være venlig at hente det?

Tryggve så hen på en mørk, massiv egetræsskænk. Den lille cedertræsæske stod på det ene sidekabinet. Han blev siddende.

- Det var en affale, sagde Ellev, nu lød han en anelse mildere stemt. - Det har du vidst, siden før han døde.

Det var korrekt. Tryggve Mejer var 50 år gammel og havde i de seneste 20 af dem været klar over, at han på et eller andet tidspunkt skulle overtage ansvaret. Det var en viden, han delte med tre andre mænd og en kvinde.

Ikke andre.

I hele sit voksenliv havde han jongleret mellem rollerne som politiker og advokat, far, ægtemand og bærer af nationale hemmeligheder på nøjagtigt samme måde som sin egen far. Tilværelsen var inddelt i rum. Nogle af dem hang sammen. Mange var lyse og lette, andre henlå bag lås og slå i et hjørne af sjælen. Meget kunne han tale om, noget måtte han kun dele med de få. Enkelte hemmeligheder var hans og hans alene.

Som for eksempel at han i det sidste halve år havde set frem til, at Ellev Trasop skulle dø.

– Er du syg? spurgte han.

Den hæse latter slog over i et kraftsløst hosteanfald.

– Jeg har været syg, siden jeg var 80, sagde Ellev, da han havde fået vejret igen. – Men ja, jeg er mere syg nu.

Hans hånd slog forsigtigt på brystkassen.

– Hjertet. Det vil ikke mere. Og det vil jeg i grunden heller ikke. Ser du, da mine jævnaldrende begyndte at dø rundt om mig, var det sørgeligt. Da deres børn også begyndte at falde fra, berørte det mig endnu stærkere. Jeg vil helst ikke være her endnu, når det er deres børnebørns tur til at blive gamle og dø. Vil du være venlig at hente skrinet.

Tryggve rejste sig.

Han snublede og var ved at falde i det tykke gulvtæppe, men genvandt balancen. Han blev stående lidt foran skænken og stirrede på skrinet, som han kun havde set lukket og aflåst.

Andet var heller ikke nødvendigt. Han vidste, hvad det indeholdt. Det havde eksisteret siden 1948, var med mellemrum blevet åbnet også af hans egen far, og der var sikkert blevet fjernet noget og lagt noget andet i det af en ubrudt række af mænd, hvoraf alle undtagen Ellev Trasop var døde.

– Kom herhen med det, hørte Tryggve bag sig.

Han bar skrinet med begge hænder og satte det fra sig foran Ellev. Den gamle rakte en hånd frem. Tryggve så en lille nøgle og ville tage den. Men Ellev lukkede fingrene om den og forhindrede ham i det.

- Du skal love mig ikke at gøre det.
- Jeg kan love ikke at gøre noget overilet. Noget som er i strid med mandatet.
- Vi blev ikke dannet for det her, Tryggve.
- Jo. Vi blev oprettet for at beskytte demokratiet.
- Under en eventuel besættelse.
- På sin vis er vi allerede besat.
- Det er vi ikke.

Tryggve Mejer tog roligt den gamles hånd. Han tvang fingrene op, der var næsten ingen modstand i dem. Tog nøglen. Den var lille og uanselig, næsten som nøglerne, der hørte til de dagbøger, som pigerne skrev i, da han selv var ung. Han rettede sig op og stak den i lommen.

- Vi er i krig med løgnene, sagde han. - Med ondskab, uvidenhed, uretfærdighed, forfølgelse og had. Og vi er ved at tabe. Et levende demokrati forudsætter ikke blot fri debat. Nogen må også være villig til at føre den.

Den gamle åndede tungt og lavt.

- Der er stadig flere, som ikke har lyst, sagde Tryggve. - Lokalt. Regionalt. Og så afgjort på landsplan. Tag for eksempel Elisabeth Bakke. Hun er endnu ikke fyldt 40. Har beskæftiget sig med politik i hele sit liv. Tidligere leder af Unge Høyre. Sad i Stortinget, inden hun fyldte 30. Et oplagt kommende lederemne for moderpartiet. Fantastisk dygtig. Havde bare én fejl, Ellev. Kun én. Hun taler om indvandring på samme måde, som jeg gør. Som om indvandrere er mennesker. Som om de faktisk betyder noget. Hun repræsenterer ikke noget revolutionært, ikke noget ...

Han strøg sig hurtigt gennem håret og bøjede sig så frem med håndfladerne mod bordet.

- Ikke engang noget radikalt. Hun er akkurat lige så realistisk, som jeg er, og ved, at vi må sætte grænser. Bogstaveligt talt. Det handler simpelthen om retorik. Om anstændighed.

- Hun trak sig af familiære årsager, sagde den gamle. - Det har man stadig lov til.

- Hun gav op, fordi hun ikke orkede mere! sagde Tryggve, han

havde hævet stemmen. – Hun orkede ikke sms'erne. Hadet. De sociale medier. Kommentarrådene. Elisabeth opgav simpelthen politik, fordi hun ikke ville mere. Og hun er ikke alene, Ellev. Hun er desværre ikke ene om ikke at orke mere. Eller om ikke at have lyst til at gå ind i politik. Til næste år er der kommunalvalg. Vi kan ikke længere få de bedste til at opstille.

Han rettede sig op med en brat bevægelse. Denne gang strøg han begge hænder gennem det fyldige hår.

– Vi kan ikke miste de bedste, sukkede han. – Et demokrati har brug for sine dygtigste kvinder og mænd. At være politiker har altid medført byrder. Det skal det gøre. Man bliver sat under lup, sagde min far til mig, dengang jeg selv begyndte. Det var okay. Man er ansvarlig for selv sine mindste handlinger, sagde han. I og uden for partiet. Det var også i orden. Men nu, derimod ...

Han tøvede kort. Rystede på hovedet og tog en dyb indånding, inden han fortsatte:

– Nu er det sådan, at de virkelige misgerninger knap nok får konsekvenser. Et rap over fingrene og to ugers mediestorm, derefter er det *back to normal*. De af os, som stadig prøver at stå for noget, at mene noget, holde fast i et eller flere principper, må vade igennem en pøl af råhed og had. Vi mister de bedste, Ellev, og det er farligt.

Han stak hænderne i lommen og stillede sig, så Ellev var nødt til at se på ham.

– Tidligere fik vi politikere det at føle, når vi gjorde noget forkert, sagde han. – I dag bliver vi forfulgt og mødt med foragt og had, når vi gør det rigtige.

Det bankede på døren. Uden at vente på svar kom den lille, sortklædte kvinde ind med en bakke.

– Te, sagde hun kort og unødvendigt, inden hun satte to kopper, en sukkerskål og en tekande på sofabordet.

De to mænd var tavse, indtil hun tog bakken med sig og forsvandt igen.

– Mina er holdt op i AUF.

– Hvad?

Den gamle virkede et øjeblik forfjamsket. Så bøjede han sig frem mod tekanden.

– Nu skal jeg, sagde Tryggve og kom ham i forkøbet.

Han skænkede én kop, kom to sukkerknalder i og rørte rundt med en ciseret teske.

– Det er en skam, mumlede Ellev. – Jeg havde store forventninger til det pigebarn. Hun kunne være blevet statsminister, Mina.

Tryggve smilede forsigtigt for første gang, siden han ankom.

– Det var dig, der manipulerede hende ind i Arbejderpartiets rækker, sagde han. – Men nu er det altså slut.

– Hvorfor?

– Hvad tror du?

Han fiskede en smartphone op af bukselommen.

– Det ødelagte debatklime. De mange platforme for had. Tilsvining. Hendes bedste veninde begik selvmord for ikke så længe siden. Ufattelig tragisk. Pigen var psykisk syg, og så vidt jeg ved, blev hun ikke udsat for mere end så mange andre. Men for nogle er det også tilstrækkeligt, Ellev, og det hjælper i hvert fald ikke de mest sårbare iblandt os, at dette ...

Teen stod urørt. Tryggve løftede koppen og rakte den frem mod manden i kørestolen. Han tog om den med begge hænder, den klirrede mod underkoppen, og teen skvulpede over.

– ... djævelskab får lov til at fortsætte.

Han kastede et blik på telefonens display og stak den tilbage i lommen.

– Had mod enkeltpersoner. Falske nyheder. Løgne og konspirationsteorier. 12 procent af den amerikanske befolkning tror stadig på, at Hillary Clinton er leder af en morderisk gruppe pædofile. Stadig! Nogle tror ... nogle tror, at jorden er flad, Ellev!

– Det er der altid nogen, der har troet.

– Ja. Men de har ikke haft mulighed for at sprede deres idioti på samme måde. Konspirationsteorierne derude stormer frem. Spredt sig som pest, godt hjulpet af ekstreme netsider, der maskerer sig som "netaviser". Kommentartådene i dem er som ...

– Det der kender jeg ikke så meget til, afbrød Ellev og løftede tekoppen med en skælvende hånd.

Nej, tænkte Tryggve. Det kender du overhovedet ikke noget til.

– Et liberalt demokrati kan kun overleve som netop det, sagde Ellev og sænkede koppen. – At gribe ind imod meninger, hvor forrykte de end måtte være, vil være demokratisk selvmord. Vi skulle beskytte landet imod kommunisterne, Tryggve. Ikke imod folks mærkelige holdninger.

– De er ikke mærkelige. De er farlige. Livsfarlige. Og de nærmer sig en kritisk masse. En ignorant og eksplosiv masse som ødelægger landet. Ja, faktisk den vestlige verden.

Tekoppen truede med at vælte, Tryggve tog den varsomt og satte den tilbage på bordet.

– Russerne, mumlede Ellev. – Det var russerne, vi skulle beskytte landet imod.

– Netop. Russerne.

Oldingen stirrede op på ham. En ny dråbe hang nu under næsen, og munden bævede.

– Russerne arbejder stadig med destabilisering af andre lande, sagde Tryggve og løftede skrinet. – Det har de altid gjort. Here, there and everywhere. De ødelagde USA, måske i en sådan grad, at det alt sammen ikke står til at redde igen. De skal så afgjort ikke få lov til også at ødelægge os. Ikke så længe jeg kan forhindre det.

Han gik hen mod døren ud til gangen og lagde hånden på håndtaget, inden han vendte sig om.

Manden i kørestolen var hans gudfar. Engang var han en imponerende skikkelse, dengang han havde sin fulde højde og energi. Ellev havde lært ham at løbe på ski og at cykle. Han havde været mere far for ham, end hans egen far var, en større støtte trods forskellen i partitilhørsforhold.

Nu var han ikke andet end en tør skal i en kørestol.

Samme nat døde Ellev Trasop, blot et halvt år før sin hundredårs fødselsdag.